

SCENARIUSZ ZAJĘĆ KOŁA NAUKOWEGO HUMANISTYCZNEGO

prowadzonego w ramach projektu *Uczeń OnLine*

1. **Autor:** Piotr Rychlewski
2. **Grupa docelowa:** licealiści z klasy 2, którzy uczą się języka łacińskiego
3. **Liczba godzin:** 4
4. **Temat zajęć:** Łacina jako uniwersalny język epoki średniowiecza.
5. **Cele zajęć:**
Uczeń:
  - wskazuje jaką rolę odgrywał język łaciński w epoce średniowiecza
  - zna podstawowe różnice pomiędzy łaciną klasyczną a średniowieczną
  - podaje przykłady zastosowania języka łacińskiego we współczesnym życiu
  - szuka informacji w różnych źródłach i dokonuje selekcji zebranego materiału
  - potrafi stworzyć prezentację multimedialną

6. **Metody i techniki pracy:**

rozmowa nauczająca (pogadanka), burza mózgów, praca z tekstami oraz zasobami Internetu, praca pod kierunkiem
praca indywidualna i grupowa

7. **Materiały dydaktyczne:**

stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu, projektor multimedialny

8. **Literatura:**

D. Buehl, *Strategie aktywnego nauczania czyli jak efektywnie nauczać i uczyć się skutecznie*, pod red. W. Bednarkowej, Kraków 2004.

Marian Plezia, *Scripta minora : łacina średniowieczna i Wincenty Kadłubek*, Kraków 2001.

Słownik Łaciny Średniowiecznej w Polsce (Lexicon Mediae et Infimae Latinitatis Polonorum), Wrocław-Kraków-Warszawa 1953-.

Józef Szymański, *Nauki pomocnicze historii*, Warszawa 2001.

Józef Szymański, *Pismo łacińskie i jego rola w kulturze*, Wrocław 1975.

strony internetowe:

<http://lacina.info.pl/>

<http://www.lacina.sos.pl/>

<http://www.latina-exercenda.net/>

<http://eduseek.interklasa.pl/przedmioty/jezykobcy/lacina/>

<http://pl.wikibooks.org/wiki/%C5%81acina/Wst%C4%99p>

<http://gramatyczne.budowy.com.pl/lacina-w-sredniowieczu/>

9. Przebieg zajęć:

- 1) krótkie wprowadzenie w tematykę zajęć przez nauczyciela – pogadanka, m.in. kwestia uniwersalizmu w kulturze średniowiecznej Europy (przykładowy tekst: Średniowieczna Europa pod wieloma względami dążyła do ujednoczenia. Wszędzie występowała ta sama moda i zwyczaje. Władzę świecką miał sprawować cesarz, zaś duchową papież. Jednak przez większość wieków średnich ci dwaj władcy rywalizowali raczej ze sobą niż współpracowali czy dzielili obowiązkami. Mimo to uniwersalizm zdołano osiągnąć w dziedzinie mowy. Młode europejskie języki nie posiadały swojej wersji pisanej, ani tym bardziej literackiego odpowiednika. Zaś łacina liczyła sobie kilkaset lat użytku, używano jej do zapisu najpiękniejszych twórców ludzkiej myśli, a także posługiwano się nią w administracji. Mowa Rzymian przerosła swoich twórców, jednak nie była ona tak klasyczna, jak w starożytności. Poza niezmienną wersją pisaną istniały również różne narzecza łaciny ludowej, z której wyrosły później i zróżnicowały się języki romańskie. Łacina sprawiła, że dzieła literackie stały się znane na całym kontynencie w niezmienną wersję. Była też językiem liturgii kościelnej. Gdy lud słuchał mszy w kościele, z której nic nie rozumiał, wbrew pozorom jeszcze łatwiej było mu uwierzyć w świętość tego dostojnie brzmiącego języka, a przy tym w wielkość swego boga. Do tego łacina umożliwiała rozmowę między osobami różnej narodowości, jeśli nie znaly wzajemnie swoich języków. Każdy dworzanin i szlachcic powinien w trakcie swojej nauki poznać choć trochę łaciny, choć zdarzało się, że to kobiety przodowały w nauce (jeśli tylko ich rodzice uważali za stosowne taką rozrywkę). Powodem tego był nadmiar wolnego czasu, który posiadały młode gospodynie. Popularność tego języka znacznie zmalała, gdy zaczęto stosować języki narodowe w piśmie).
- 2) uczniowie metodą burzy mózgów tworzą listę skojarzeń do słów: ŚREDNIOWIECZE i ŁACINA
- 3) nauczyciel w oparciu o literaturę podaje przykłady różnic pomiędzy łaciną klasyczną a średniowieczną
- 4) podzieleni na grupy uczniowie w oparciu o zasoby Internetu oraz zgromadzoną literaturę przygotowują, wykorzystując aplikację Microsoft Office PowerPoint, prezentacje na jeden z dwóch tematów: 1) *Łacina uniwersalnym językiem epoki średniowiecza*; 2) *Język łaciński w XXI wieku*
- 5) grupy prezentują na forum zespołu wyniki swojej pracy
- 6) w końcowej dyskusji uczniowie formułują jednostkowe tematy związane z językiem łacińskim i jego rolą w epoce średniowiecza, które można by zrealizować w formie kursu na platformie supermemo.net
- 7) nauczyciel zbiera propozycje uczniów, ustala z nimi harmonogram pracy nad kursem i przypomina o obowiązku poszanowania praw autorskich (cytaty, przypisy itp.)

10. Spostrzeżenia po realizacji:

Należy koniecznie skonsultować poziom omawianych przykładów różnic pomiędzy łaciną klasyczną a średniowieczną z nauczycielem j. łacińskiego, aby były dostosowane do możliwości uczniów.

Oświadczam, że scenariusz zajęć nie narusza praw autorskich osób trzecich.

Czytelny podpis.....